

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-67-20

Druk nr 644
Warszawa, 25 września 2020 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury

Art. 1. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2019 r. poz. 1042 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 133) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 32a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Sprawiedliwości nie później niż w dniu rozpoczęcia części ustnej egzaminu sędziowskiego ogłasza, w drodze zarządzenia, wykaz wolnych stanowisk asesorskich przewidzianych dla egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej zawierający informacje o wydziałach, do których stanowiska te zostały przydzielone. Dyrektor Krajowej Szkoły zamieszcza zarządzenie w Biuletynie Informacji Publicznej.”;

2) w art. 33a po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Najpóźniej w chwili przedstawienia propozycji dokonania wyboru stanowiska asesorskiego egzaminowany aplikant aplikacji sędziowskiej składa oświadczenie na piśmie o posiadaniu wyłącznie obywatelstwa polskiego albo o posiadaniu także obywatelstwa innego państwa. Oświadczenie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Aplikantowi posiadającemu także obywatelstwo innego państwa nie przysługuje wybór stanowiska asesorskiego.”;

3) w art. 33b po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Najpóźniej w chwili przedstawienia propozycji dokonania wyboru stanowiska asesorskiego egzaminowany aplikant aplikacji prokuratorskiej składa oświadczenie na piśmie o posiadaniu wyłącznie obywatelstwa polskiego albo o posiadaniu także obywatelstwa innego państwa. Oświadczenie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu

uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Aplikantowi posiadającemu także obywatelstwo innego państwa nie przysługuje wybór stanowiska asesorskiego.”;

- 4) w art. 35 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Najpóźniej w chwili przedstawienia propozycji pracy na stanowisku asesora prokuratury egzaminowany aplikant aplikacji prokuratorskiej składa oświadczenie na piśmie o posiadaniu wyłącznie obywatelstwa polskiego albo o posiadaniu także obywatelstwa innego państwa. Oświadczenie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Aplikantowi posiadającemu także obywatelstwo innego państwa nie przysługuje możliwość przyjęcia propozycji pracy na stanowisku asesora prokuratury.”;

- 5) w art. 37b w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie ukończyła 40. roku życia w dniu przeprowadzenia konkursu na aplikację uzupełniającą sędziowską albo w pierwszym dniu przeprowadzenia konkursu na aplikację uzupełniającą prokuratorską;”;

- 6) w art. 40b ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Aplikantowi przysługuje 21 dni kalendarzowych wolnych od zajęć i praktyk w pierwszym, drugim i trzecim roku odbywania aplikacji sędziowskiej albo aplikacji prokuratorskiej w terminie wskazanym przez Dyrektora Krajowej Szkoły.

2. Aplikantowi przysługuje także 30 kolejnych dni kalendarzowych wolnych od zajęć i praktyk bezpośrednio przed dniem rozpoczęcia egzaminu sędziowskiego albo prokuratorskiego.”;

- 7) w art. 41c w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) nie przyjął propozycji pracy na stanowisku asesora sądowego albo asesora prokuratury, nie mógł zostać mianowany na to stanowisko z powodu niespełnienia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, zrezygnował z tego stanowiska albo utracił urząd i stanowisko asesora sądowego.”.

Art. 2. Do aplikantów, którzy rozpoczęli aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) nie stosuje się przepisów art. 33a ust. 5a zdanie piąte, art. 33b ust. 7a zdanie piąte i art. 35 ust. 4a zdanie piąte ustawy zmienianej w art. 1;
- 2) stosuje się przepis art. 41c ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 3. 1. Aplikant aplikacji sędziowskiej, a w przypadku, o którym mowa w art. 33b ustawy zmienianej w art. 1, także aplikant aplikacji prokuratorskiej, który rozpoczął aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i który w chwili przedstawienia propozycji dokonania wyboru stanowiska asesora sądowego nie spełnia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, może w terminie 14 dni od dnia przedstawienia propozycji dokonania wyboru stanowiska asesora sądowego złożyć do Krajowej Rady Sądownictwa wnioski o wyrażenie zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa.

2. Aplikant aplikacji sędziowskiej, który zdał egzamin sędziowski w 2019 r., a w przypadku, o którym mowa w art. 33b ustawy zmienianej w art. 1, także aplikant aplikacji prokuratorskiej, który zdał egzamin prokuratorski w 2019 r., może złożyć wnioski, o którym mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Rada Sądownictwa zgłosiła sprzeciw wobec mianowania aplikanta na stanowisko asesora sądowego wyłącznie z powodu posiadania obywatelstwa innego państwa, złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, powoduje utratę mocy uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w zakresie zgłoszenia sprzeciwu wobec mianowania tego aplikanta na stanowisko asesora sądowego.

3. Krajowa Rada Sądownictwa może wyrazić zgodę na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa, mając w szczególności na względzie okoliczności związane z nabyciem obywatelstwa oraz konsekwencje wynikające z jego zrzeczenia się. Krajowa Rada Sądownictwa wydaje uchwałę w terminie dwóch miesięcy od dnia wpływu wniosku. Od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odwołanie nie przysługuje.

4. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, i wydania przez Krajową Radę Sądownictwa uchwały odmawiającej zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa, warunkiem mianowania na to stanowisko jest przedstawienie Krajowej Radzie Sądownictwa przez aplikanta, w terminie dwóch miesięcy od dnia wydania uchwały, dokumentów potwierdzających podjęcie czynności zmierzających do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa.

5. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, dwumiesięczny termin do zgłoszenia sprzeciwu przez Krajową Radę Sądownictwa wobec mianowania egzaminowanego aplikanta, o którym mowa w art. 33a ust. 14 lub art. 33b ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, na stanowisko asesora sądowego biegnie:

- 1) w przypadku wyrażenia zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa – od dnia wydania uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa,
- 2) w przypadku odmowy wyrażenia zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa – od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 4

– chyba że ten termin nie rozpoczął jeszcze biegu na podstawie art. 33a ust. 14 lub art. 33b ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1.

6. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 2 zdanie drugie, od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa zostało wniesione odwołanie do Sądu Najwyższego, postępowanie przed Sądem Najwyższym podlega umorzeniu. Krajowa Rada Sądownictwa niezwłocznie zawiadamia Sąd Najwyższy o złożeniu wniosku, o którym mowa w ust. 1.

7. Osoba, której Krajowa Rada Sądownictwa na podstawie ust. 3 wyraziła zgodę na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa, może zostać powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego i innych stanowiskach sędziowskich, których dotyczy wymóg posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego.

8. Jeżeli asesor sądowy mianowany na to stanowisko po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 4, w dniu złożenia wniosku o powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego nie spełnia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, Krajowa Rada Sądownictwa może podjąć uchwałę o przedstawieniu wniosku o powołanie asesora sądowego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego, jeżeli po zapoznaniu się z informacjami dotyczącymi przebiegu postępowania zmierzającego do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa stwierdzi, że brak spełnienia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego nie wynika z okoliczności leżących po stronie osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego sądu rejonowego.

Art. 4. Do aplikantów aplikacji prokuratorskiej, którzy rozpoczęli odbywanie aplikacji prokuratorskiej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i którzy w chwili przedstawienia propozycji pracy na stanowisku asesora prokuratury nie spełniają wymogu posiadania

wyłącznie obywatelstwa polskiego, przepisy art. 3 ust. 1–4 oraz 7 i 8 stosuje się odpowiednio. Przewidziane w tych przepisach uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa przysługują Prokuratorowi Generalnemu.

Art. 5. W 2020 r. aplikantom aplikacji sędziowskiej i aplikantom aplikacji prokuratorskiej dni wolne od zajęć i praktyk w pierwszym i drugim roku odbywania aplikacji przysługują w wymiarze określonym w art. 40b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zmiany przewidziane w niniejszym projekcie mają przede wszystkim na celu dostosowanie przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2019 r. poz. 1042, z późn. zm.), dalej: „ustawa o KSSiP”, do wprowadzonego ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825, z późn. zm.), dalej: „ustawa o SN”, wymogu posiadania przez sędziów i asesorów sądowych wyłącznie obywatelstwa polskiego oraz wprowadzonego ustawą z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2019 r. poz. 740, z późn. zm.) wymogu posiadania przez prokuratorów i asesorów prokuratury wyłącznie obywatelstwa polskiego, a także m.in. uregulowanie kwestii związanej z czasem wolnym od zajęć i praktyk należnym aplikantom oraz dostosowanie terminu ogłoszenia wykazu wolnych stanowisk asesorskich przewidzianych dla egzaminowanych aplikantów do potrzeb kadrowych sądownictwa.

W związku z wprowadzeniem warunku posiadania przez asesora sądowego i asesora prokuratury wyłącznie obywatelstwa polskiego w projekcie proponuje się regulacje, zgodnie z którymi weryfikacja spełnienia tego warunku dotyczyć będzie chwili dokonywania wyboru wolnego stanowiska asesorskiego przez aplikantów, którzy zdali egzamin sędziowski lub prokuratorowski, a osoby niespełniające tego warunku nie zostaną dopuszczone do wyboru tych stanowisk. Służą temu dodawane przepisy art. 33a ust. 5a, art. 33b ust. 7a i art. 35 ust. 4a ustawy o KSSiP. Podstawę weryfikacji tego wymogu stanowić będzie oświadczenie składane przez aplikanta pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Rozwiązanie to zapewni, że osoby niespełniające warunku mianowania na asesora nie będą mogły pomniejszyć puli stanowisk dostępnych do wyboru dla pozostałych egzaminowanych aplikantów.

Z uwagi na to, że *ratio legis* art. 41c ustawy o KSSiP stanowi wydatkowanie środków publicznych przeznaczonych m.in. na wypłatę stypendium wyłącznie w celu pozyskania przyszłych kadr sędziowskich i prokuratorских, konieczne jest również wprowadzenie podstawy do żądania od aplikanta zwrotu stypendium w sytuacji braku możliwości mianowania go na stanowisko asesora wobec niespełnienia warunku posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego. Cel ten realizuje zmiana w art. 41c ust. 1 pkt 3 ustawy o KSSiP.

Mając na uwadze, że w stosunku do osób aktualnie odbywających aplikację w chwili jej rozpoczęcia nie obowiązywała reguła posiadania przez asesorów sądowych i asesorów prokuratury wyłącznie obywatelstwa polskiego, zmiana przepisów prawa o charakterze retrospektywnym, polegająca na wprowadzeniu konieczności zwrotu stypendium z powodu braku spełnienia wymogu do objęcia stanowiska asesora sądowego lub asesora prokuratury w postaci posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, wymaga wprowadzenia przepisów przejściowych regulujących sytuację prawną ww. osób.

W związku z tym proponuje się rozwiązanie przewidujące, że do aplikantów, którzy rozpoczęli aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, przepis art. 41c ust. 1 pkt 3 ustawy o KSSiP stosuje się w dotychczasowym brzmieniu. Oznacza to, że w stosunku do ww. aplikantów nie będzie podstaw do żądania zwrotu stypendium w sytuacji, gdy nie zostaną mianowani na stanowisko asesora sądowego lub asesora prokuratury z powodu niespełnienia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego.

Zachodzi również potrzeba wprowadzenia regulacji przejściowej dotyczącej sytuacji prawnej ww. osób w kontekście dalszej drogi zawodowej. W tym zakresie wyłącza się stosowanie do nich przepisów wykluczających możliwość dokonania wyboru stanowisk asesorskich i przewiduje się rozwiązanie zbliżone do przewidzianego w art. 117 ustawy o SN.

Zgodnie z treścią art. 117 § 4 ustawy o SN, Krajowa Rada Sądownictwa może wyrazić zgodę na zajmowanie stanowiska sędziowskiego albo asesorskiego pomimo posiadania obywatelstwa obcego państwa przez sędziego albo asesora sądowego, o którym mowa w § 1, mając w szczególności na względzie okoliczności związane z nabyciem obywatelstwa oraz konsekwencje wynikające z jego zrzeczenia się. Krajowa Rada Sądownictwa wydaje uchwałę w terminie dwóch miesięcy od dnia wpływu wniosku. Od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odwołanie nie przysługuje.

W projekcie przewiduje się, że aplikant aplikacji sędziowskiej, a w przypadku, o którym mowa w art. 33b ustawy zmienianej w art. 1, także aplikant aplikacji prokuratorskiej, który rozpoczął aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską przed wejściem w życie niniejszej ustawy i który w chwili przedstawienia propozycji dokonania wyboru stanowiska asesora sądowego nie będzie spełniał wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, będzie mógł w terminie 14 dni od dnia przedstawienia

propozycji dokonania wyboru stanowiska asesora sądowego złożyć do Krajowej Rady Sądownictwa wnioski o wyrażenie zgody na zajmowanie ww. stanowiska pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa. Przepis ten będzie obejmował swoją dyspozycją wszystkich aplikantów, którzy rozpoczęli aplikację sędziowską i prokuratorską przed wejściem w życie niniejszej ustawy, w tym także tych, którzy zdali egzamin sędziowski lub prokuratorski w 2018 r. i wcześniej, ale do chwili obecnej z różnych przyczyn nie złożyli oświadczenia o wyborze stanowiska asesorskiego.

Szczegółnej regulacji wymaga sytuacja aplikantów, którzy zdali egzamin sędziowski w 2019 r. i nie byli dotąd mianowani na stanowisko asesora sądowego wyłącznie z powodu posiadania obywatelstwa innego państwa, gdyż w chwili obecnej procedura zmierzająca do objęcia przez nich stanowiska asesora sądowego jest w toku. Proponuje się rozwiązanie, zgodnie z którym osoby te będą mogły w terminie 14 dni od wejścia w życie niniejszej ustawy złożyć do Krajowej Rady Sądownictwa wnioski o wyrażenie zgody na zajmowanie ww. stanowiska pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa. Z uwagi na procedurę związaną z przebiegiem procesu legislacyjnego przewiduje się regulację, zgodnie z którą, jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Rada Sądownictwa zgłosiła sprzeciw wobec mianowania aplikanta na stanowisko asesora sądowego wyłącznie z powodu posiadania obywatelstwa innego państwa, złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, spowoduje utratę mocy uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w zakresie zgłoszenia sprzeciwu wobec mianowania tego aplikanta na stanowisko asesora sądowego. Proponuje się również umorzenie postępowania toczącego się przed Sądem Najwyższym na skutek wniesienia odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, która utraciła moc z chwilą złożenia przez egzaminowanego aplikanta wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 projektowanej ustawy. Jednocześnie przewiduje się nałożenie na Krajową Radę Sądownictwa obowiązku niezwłocznego zawiadomienia Sądu Najwyższego o złożeniu ww. wniosku w celu wyeliminowania sytuacji, w której Sąd Najwyższy nie miałby informacji o złożeniu tego wniosku, a w konsekwencji o utracie mocy uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie wyrażenia sprzeciwu wobec mianowania egzaminowanego aplikanta na stanowisko asesora sądowego wyłącznie z powodu posiadania obywatelstwa innego państwa.

Krajowa Rada Sądownictwa będzie mogła wyrazić zgodę na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa przez asesora sądowego bądź odmówić wyrażenia tej zgody. Przy podejmowaniu decyzji Krajowa

Rada Sądownictwa będzie miała w szczególności na względzie okoliczności związane z nabyciem obywatelstwa oraz konsekwencje wynikające z jego zrzeczenia się. Krajowa Rada Sądownictwa będzie podejmowała uchwałę w terminie dwóch miesięcy od dnia wpływu wniosku. Od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odwołanie nie będzie przysługiwało. Regulacja ta stanowi wyjątek od zasady zaskarżalności uchwał Krajowej Rady Sądownictwa, wyrażonej w art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, z późn. zm.). W kontekście projektowanych rozwiązań wprowadzenie tego wyjątku jest uzasadnione. Przede wszystkim Krajowa Rada Sądownictwa jako organ konstytucyjny, stojący na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186 ust. 1 Konstytucji RP), jest organem właściwym do podejmowania decyzji w sprawie zajmowania stanowiska asesorskiego przez osobę nieposiadającą wyłącznie obywatelstwa polskiego. Poddanie sądowej kontroli tego rodzaju uchwał Krajowej Rady Sądownictwa, przy uwzględnieniu zakresu tej kontroli wynikającego z przepisów prawa (charakter formalny) oraz faktu, że uchwały te dotyczą osób pretendujących do objęcia stanowisk asesorskich, nie wydaje się zasadne. Ponadto w przepisie art. 117 § 4 ustawy o SN, na którym opierano się przy projektowaniu ww. rozwiązań, również nie była przewidziana możliwość odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie wyrażenia zgody na zajmowanie stanowiska sędziowskiego albo asesorskiego pomimo posiadania obywatelstwa obcego państwa.

Z uwagi na to, że na podstawie art. 33a ust. 14 ustawy o KSSiP Krajowa Rada Sądownictwa ma prawo zgłoszenia sprzeciwu wobec mianowania asesora sądowego w terminie dwóch miesięcy od przedstawienia listy klasyfikacyjnej egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej ze wskazaniem wybranych przez poszczególnych aplikantów stanowisk asesora sądowego, a na podstawie art. 33b ust. 10 ustawy o KSSiP – do zgłoszenia sprzeciwu wobec mianowania asesora sądowego w terminie dwóch miesięcy od przedstawienia listy klasyfikacyjnej egzaminowanych aplikantów aplikacji prokuratorskiej ze wskazaniem wybranych przez poszczególnych aplikantów stanowisk asesora sądowego, proponuje się zastrzeżenie, że terminy te będą być:

- od dnia wydania uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa o wyrażeniu zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa;

- od dnia upływu dwumiesięcznego terminu do złożenia dokumentów potwierdzających podjęcie czynności zmierzających do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa – w przypadku odmowy wyrażenia zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa.

Jednocześnie należało zastrzec, że dotyczy to wyłącznie sytuacji, gdy termin na złożenie sprzeciwu przez Krajową Radę Sądownictwa nie rozpoczął jeszcze biegu na podstawie art. 33a ust. 14 lub art. 33b ust. 10 ustawy o KSSiP. Bez takiego zastrzeżenia mogłoby dojść do sytuacji, w której bieg terminu na zgłoszenie przez Krajową Radę Sądownictwa sprzeciwu wobec mianowania asesora sądowego mógłby rozpocząć się jeszcze przed przedstawieniem jej listy klasyfikacyjnej egzaminowanych aplikantów ze wskazaniem wybranych przez nich stanowisk asesorskich.

W projekcie zawarto również rozwiązanie, zgodnie z którym egzaminowani aplikanci, którzy uzyskali zgodę Krajowej Rady Sądownictwa na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa, będą mogli zostać powołani na stanowisko sędziego sądu rejonowego, jak również na kolejne stanowiska sędziowskie, o które będą mogli się ubiegać w toku dalszej kariery sędziowskiej. Przepis art. 3 ust. 7 projektu służy zapewnieniu, że zgoda Krajowej Rady Sądownictwa nie będzie miała znaczenia tylko dla możliwości mianowania na stanowisko asesora sądowego i że po odbyciu asesury dana osoba nie napotka przeszkody w powołaniu na stanowisko sędziowskie. Z kolei w stosunku do osób, które objęły stanowisko asesora sądowego po złożeniu dokumentów potwierdzających podjęcie czynności zmierzających do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa, proponuje się przyjęcie regulacji art. 3 ust. 8, przewidującej możliwość wydania przez Krajową Radę Sądownictwa uchwały o przedstawieniu wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego, jeżeli po zapoznaniu się z informacjami dotyczącymi przebiegu postępowania zmierzającego do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa Krajowa Rada Sądownictwa stwierdzi, że brak spełnienia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego nie wynika z okoliczności leżących po stronie osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego sądu rejonowego. Stosowne informacje i dokumenty w tym zakresie będzie przedstawiał zainteresowany asesor sądowy, składając wniosek o powołanie na stanowisko sędziowskie, Krajowa Rada Sądownictwa będzie zaś mogła zwrócić się o przedstawienie dodatkowych dokumentów i wyjaśnień na podstawie art. 30 ust. 1 i art. 33 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Z uwagi na to, że z posiadanych informacji wynika, że wszystkie osoby spośród aplikantów, którzy nie legitymują się wyłącznie obywatelstwem polskim, są obywatelami państw, których systemy prawne przewidują procedurę zrzeczenia się obywatelstwa, w projekcie nie przewidziano rozwiązań mających na celu umożliwienie objęcia stanowiska asesorskiego przez osoby, które z przyczyn prawnych nie mogłyby podjąć czynności zmierzających do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa.

Przedmiotowe rozwiązanie ma na celu umożliwienie powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego osób, które rozpoczęły aplikację sędziowską przed wejściem w życie wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego przez sędziów i asesorów sądowych. Obciążenie tych osób negatywnymi skutkami w postaci zamknięcia drogi do objęcia urzędu sędziego w sytuacji, gdy ich wpływ na przebieg, czas trwania i wynik procedury związanej ze zrzeczeniem się obywatelstwa obcego państwa jest niewielki, byłoby nie do pogodzenia z zasadą demokratycznego państwa prawnego, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. Wszelkie okoliczności z tym związane zostaną jednak poddane ocenie Krajowej Rady Sądownictwa.

Jednocześnie wskazana regulacja spełnia wymóg określoności prawa, gdyż określa przesłanki, na podstawie których Krajowa Rada Sądownictwa będzie podejmowała uchwałę o przedstawieniu wniosku o powołanie asesora sądowego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego, w sytuacji gdy asesor ten, pomimo wszczęcia przez niego procedury zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa, w dniu złożenia wniosku o powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego nie spełnia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego.

Samo rozstrzygnięcie Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie tego, czy niezakończenie procedury zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa stoi na przeszkodzie powołaniu na stanowisko sędziowskie, nie będzie – podobnie jak w przypadku regulowanym w art. 3 ust. 3 projektu – podlegało odrębnej procedurze odwoławczej. Zważywszy jednak, że rozstrzygnięcie to jest elementem rozpatrywania kandydatury na stanowisko sędziowskie, skutkujące przedstawieniem Prezydentowi wniosku o powołanie albo odmową przedstawienia takiego wniosku, sposób dokonywania oceny okoliczności związanych z przebiegiem postępowania zmierzającego do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa będzie mógł ewentualnie zostać poddany kontroli Sądu Najwyższego w ramach przysługującego na zasadzie

art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odmawiającej przedstawienia Prezydentowi wniosku o powołanie danej osoby na stanowisko sędziowskie.

Proponuje się, aby ww. reguły miały odpowiednie zastosowanie do aplikantów aplikacji prokuratorskiej, którzy będą się starali o objęcie stanowiska asesora prokuratury. Uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa będą przysługiwały Prokuratorowi Generalnemu. Powierzenie Prokuratorowi Generalnemu przewidzianych w tych przepisach uprawnień Krajowej Rady Sądownictwa znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 127 § 1 cytowanej wyżej ustawy – Prawo o prokuraturze. W przepisie tym są wymienione określone przepisy u.s.p., które mają zastosowanie do prokuratorów. Jednocześnie zawarta jest regulacja, zgodnie z którą przewidziane w u.s.p. uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa i Ministra Sprawiedliwości przysługują w stosunku do prokuratorów Prokuratorowi Generalnemu, a uprawnienia kolegów i prezesów właściwych sądów – właściwym prokuratorom przełożonym.

Analogicznie jak w przypadku uchwały Krajowej Rady Sądownictwa – od decyzji Prokuratora Generalnego odmawiającej zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa nie będzie przysługiwało odwołanie. W takim wypadku warunkiem mianowania na stanowisko asesora prokuratury będzie przedstawienie Prokuratorowi Generalnemu przez aplikanta, w terminie dwóch miesięcy od dnia wydania uchwały, dokumentów potwierdzających podjęcie czynności zmierzających do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa. Także w przypadku regulowanym w art. 3 ust. 8 projektu Prokurator Generalny będzie mógł powołać na stanowisko prokuratorskie asesora prokuratury, który podjął czynności zmierzające do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa, a procedura ta jeszcze się nie zakończyła na skutek okoliczności nie leżących po stronie osoby ubiegającej się o stanowisko prokuratora. Tak jak w przypadku rozstrzygnięcia Krajowej Rady Sądownictwa, tak również rozstrzygnięcie Prokuratora Generalnego w tym zakresie nie będzie objęte szczególną procedurą odwoławczą, przy czym odnotować należy, że o ile w procedurze powołania sędziego wymagana jest uchwała Krajowej Rady Sądownictwa o przedstawienie Prezydentowi wniosku o powołanie danej osoby na stanowisko sędziowskie i akt nominacyjny Prezydenta, o tyle w przypadku powołania prokuratora brak jest odpowiednika uchwały Krajowej Rady Sądownictwa i wszystkie

rozstrzygnięcia związane z powołaniem na stanowisko prokuratorskie albo odmową takiego powołania skupione są w decyzji Prokuratora Generalnego.

Wskazane wyżej regulacje będą miały charakter przejściowy, co oznacza, że będą odnosiły się wyłącznie do aplikantów, którzy rozpoczęli aplikację sędziowską lub aplikację prokuratorską przed wejściem w życie niniejszej ustawy. Aplikanci, którzy rozpoczną aplikację po wejściu w życie tej ustawy, będą objęci nowymi przepisami, co oznacza, że w przypadku posiadania obywatelstwa innego państwa nie będą mogli zostać mianowani na stanowisko asesora sądowego lub asesora prokuratury. Ponadto, w sytuacji gdy nie zostaną mianowani na to stanowisko z powodu braku spełnienia warunku w postaci posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, będą zobowiązani do zwrotu pobranego stypendium.

Projektodawca nie zdecydował się na rozwiązanie, zgodnie z którym wymóg posiadania wyłącznie polskiego obywatelstwa byłby egzekwowany już na etapie zgłoszenia do konkursu przeprowadzanego w ramach naboru na aplikacje sędziowską i prokuratorską albo na etapie przyjęcia na aplikację. Mając na uwadze zarówno to, że posiadanie obywatelstwa innego państwa jest zjawiskiem dość częstym i w wielu przypadkach powstałym niezależnie od woli zainteresowanej osoby, a zrzeczenie się obywatelstwa częstokroć wymaga przejścia przez skomplikowaną procedurę i wiąże się z określonymi konsekwencjami, jak i to, że przyjęcie na aplikację nie gwarantuje jeszcze objęcia w przyszłości stanowiska asesora sądowego albo asesora prokuratury, wprowadzenie wymogu zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa już w celu wzięcia udziału w naborze na aplikację należało uznać za rozwiązanie zbyt restrykcyjne. Niemniej jednak osoby posiadające obywatelstwo innego państwa, które będą ubiegały się o przyjęcie na aplikacje sędziowską i prokuratorską, będą musiały czynić to ze świadomością, że w przypadku ukończenia aplikacji i zdania egzaminu sędziowskiego albo prokuratorskiego mianowanie na stanowisko asesorskie, a w dalszej perspektywie powołanie na stanowisko sędziowskie lub prokuratorskie, będzie uzależnione od tego, czy najpóźniej do dnia dokonywania wyboru stanowiska asesorskiego będą w stanie skutecznie zrzec się obywatelstwa innego państwa, niedochowanie zaś tego wymogu będzie związane z rygorem zwrotu pobieranego w okresie aplikacji stypendium. W ocenie projektodawcy przepis art. 41c ust. 1 pkt 3 ustawy o KSSiP w brzmieniu nadawanym projektowaną ustawą zapewni, że kandydaci na aplikację będą podejmowali decyzje w tym zakresie w sposób odpowiedzialny i zaproponowane rozwiązania nie będą

miały negatywnego wpływu na zagwarantowanie dopływu wykwalifikowanej kadry do sądów i prokuratury w osobach absolwentów aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej.

Według art. 32a ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o KSSiP, Minister Sprawiedliwości nie później niż na miesiąc przed terminem egzaminu sędziowskiego ogłasza, w drodze zarządzenia, wykaz wolnych stanowisk asesorskich przewidzianych dla egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej zawierający informacje o wydziałach, do których stanowiska te zostały przydzielone. Stosownie natomiast do art. 20a § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 365, z późn. zm.), dalej: „u.s.p.”, Minister Sprawiedliwości, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego i potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów, przydziela nowe stanowiska sędziowskie oraz asesorskie poszczególnym sądom.

W celu jak najpełniejszej realizacji dyrektyw płynących z art. 20a § 1 u.s.p. proponuje się przesunięcie terminu ogłoszenia ww. wykazu wolnych stanowisk asesorskich do dnia rozpoczęcia ustnej części egzaminu sędziowskiego. Przedmiotowa nowelizacja pozwoli na zwiększenie puli wolnych stanowisk asesorskich przewidzianych dla egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej przez wprowadzenie do ww. wykazu stanowisk zwalnianych w dłuższym okresie. Umożliwi to sprawniejsze reagowanie na potrzeby związane z pojawiającymi się brakami kadrowymi.

W projekcie przewiduje się zmianę art. 37b ust. 1 pkt 1 ustawy o KSSiP. Zmiana ta ma na celu doprecyzowanie daty ukończenia 40. roku życia przez kandydata na uzupełniającą aplikację prokuratorską. Z uwagi na to, że konkurs na uzupełniającą aplikację prokuratorską ma dwa etapy (egzamin ustny oraz ocena pracy na dotychczasowym stanowisku), proponowana zmiana spowoduje uniknięcie ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych w ww. zakresie. Zaproponowana treść przepisu koreluje z art. 17 ust. 3 pkt 1 ustawy o KSSiP, zgodnie z którym w ogłoszeniu o naborze na aplikację sędziowską i aplikację prokuratorską podaje się termin przeprowadzenia konkursu.

W przypadku uzupełniającej aplikacji sędziowskiej ten problem nie występuje, gdyż konkurs jest przeprowadzany w formie testu, a więc odbywa się w tej samej dacie dla wszystkich kandydatów.

Projektowana zmiana treści art. 40b ust. 1 i 2 ustawy o KSSiP jest podyktowana koniecznością zapewnienia przerwy od obowiązków aplikacyjnych w toku każdego roku aplikacji. Taka przerwa będzie sprzyjała regeneracji sił aplikantów i przyczyni się do lepszego przyswajania przez nich wiedzy oraz łatwiejszego nabywania umiejętności zawodowych. Dla osiągnięcia tego celu wystarczający jest coroczny trzytygodniowy okres wakacyjny. Po wprowadzeniu proponowanej nowelizacji łączny czas wolny od zajęć i praktyk w czasie aplikacji byłby zbliżony do obecnie przewidzianego, jednakże przypadłaby w takim samym wymiarze w każdym roku trwania aplikacji. Takie rozwiązanie nie spowoduje uszczerbku dla realizacji programu aplikacji. Ponadto zapewni ono równomierne rozłożenie czasu wypoczynku w toku całej aplikacji. Postulowana zmiana art. 40b ust. 2 ma charakter porządkujący. Dodanie w tym przepisie słowa „także” usunie ewentualne wątpliwości interpretacyjne, wyraźnie wskazując, że przeznaczony na wypoczynek okres wolny od zajęć i praktyk w trzecim roku aplikacji jest odrębny od zapewnionego w powołanym przepisie czasu 30 kolejnych dni kalendarzowych wolnych od zajęć i praktyk przypadających bezpośrednio przed dniem rozpoczęcia egzaminu sędziowskiego albo prokuratorskiego. Obecnie takie wątpliwości nie istnieją, gdyż w trzecim roku aplikacji przewidziano jedynie czas wolny bezpośrednio przed dniem rozpoczęcia egzaminu sędziowskiego albo prokuratorskiego bez dodatkowej przerwy przeznaczonej na wypoczynek.

W celu usunięcia wątpliwości co do liczby dni wolnych od zajęć i praktyk w 2020 r., przysługujących aplikantom aplikacji sędziowskiej i aplikantom aplikacji prokuratorskiej w pierwszym i drugim roku odbywania aplikacji, przyjęto regulację, zgodnie z którą dni te będą przysługiwały w dotychczasowym wymiarze (czyli 30 dni).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz przepisów uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie ww. ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Ocena OSR nie była dokonywana w trybie § 32 Regulaminu pracy Rady Ministrów.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury</p> <p>Ministerstwo wiodące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Anna Dalkowska, Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: 1) Pani Agnieszka Olszewska – Dyrektor Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego, tel. (22) 52-12-645, email: Agnieszka.Olszewska@ms.gov.pl 2) Pani Aneta Michałek, Główny Specjalista – sędzia, Departament Legislacyjny Prawa Karnego, tel. (22) 52-12-535, e-mail: Aneta.Michalek@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 28 stycznia 2020 r. 6 lutego 2020 r. 14 lutego 2020 r. 9 marca 2020 r. 13 maja 2020 r. 2 czerwca 2020 r. 25 czerwca 2020 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w Wykazie prac UD 56</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zmiany przewidziane w projekcie mają na celu dostosowanie przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2019 r. poz. 1042, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o KSSiP”, do wprowadzonego ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825, z późn. zm.) wymogu posiadania przez sędziów i asesorów sądowych wyłącznie obywatelstwa polskiego oraz wprowadzonego ustawą z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2019 r. poz. 740, z późn. zm.) wymogu posiadania przez prokuratorów i asesorów prokuratury wyłącznie obywatelstwa polskiego. Ponadto zaproponowano m.in. uregulowanie kwestii związanej z czasem wolnym od zajęć i praktyk należnych aplikantom oraz dostosowanie terminu ogłoszenia wykazu wolnych stanowisk asesorskich przewidzianych dla egzaminowanych aplikantów do potrzeb kadrowych sądownictwa.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przedmiotowy projekt przewiduje następujące rozwiązania:

1. W związku z wprowadzeniem warunku posiadania przez asesora sądowego i asesora prokuratury wyłącznie obywatelstwa polskiego w projekcie **proponuje się regulację, zgodnie z którą weryfikacja spełnienia tego warunku będzie realizowana w chwili wyboru wolnego stanowiska asesorskiego przez aplikantów, którzy zdali egzamin sędziowski lub prokuratorski. Osoby niespełniające tego warunku nie zostaną dopuszczone do wyboru tych stanowisk.** Służą temu dodawane przepisy art. 33a ust. 5a, art. 33b ust. 7a i art. 35 ust. 4a ustawy o KSSiP. Podstawę weryfikacji tego wymogu stanowić będzie oświadczenie składane przez aplikanta pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Rozwiązanie to zapewni, że osoby niespełniające warunku mianowania na asesora nie będą mogły pomniejszyć puli stanowisk dostępnych do wyboru dla pozostałych egzaminowanych aplikantów.
2. Z uwagi na to, że *ratio legis* art. 41c ustawy o KSSiP stanowi wydatkowanie środków publicznych przeznaczonych m.in. na wypłatę stypendium wyłącznie w celu pozyskania przyszłych kadr sędziowskich i prokuratorskich, konieczne jest **wprowadzenie podstawy do żądania od aplikanta zwrotu stypendium w sytuacji braku możliwości mianowania go na stanowisko asesora wobec niespełnienia warunku posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego.** Cel ten realizuje zmiana w art. 41c ust. 1 pkt 3 ustawy o KSSiP.
3. Mając na uwadze, że w stosunku do osób aktualnie odbywających aplikację w chwili jej rozpoczęcia nie obowiązywała reguła posiadania przez asesorów sądowych i asesorów prokuratury wyłącznie obywatelstwa polskiego, **proponuje się, że do aplikantów, którzy rozpoczęli aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepis art. 41c ust. 1 pkt 3 ustawy o KSSiP w dotychczasowym brzmieniu. Oznacza to, że w stosunku do ww. aplikantów nie będzie podstaw do żądania zwrotu stypendium w sytuacji, gdy nie zostaną mianowani na stanowisko asesora sądowego lub asesora prokuratury z powodu niespełnienia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego.**
4. Uregulowano kwestię sytuacji prawnej osób, które rozpoczęły aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy w kontekście dalszej drogi zawodowej, tj. zaproponowano możliwość złożenia wniosku do Krajowej Rady Sądownictwa o wyrażenie zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa.
5. Zaproponowano przepis przejściowy, zgodnie z którym, jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Rada Sądownictwa zgłosiła sprzeciw wobec mianowania aplikanta na stanowisko asesora sądowego wyłącznie z

powodu posiadania obywatelstwa innego państwa, złożenie wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, spowoduje utratę mocy uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w zakresie zgłoszenia sprzeciwu wobec mianowania tego aplikanta na stanowisko asesora sądowego. Przewiduje się także umorzenie postępowania toczącego się przed Sądem Najwyższym na skutek wniesienia odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, która utraciła moc z chwilą złożenia przez egzaminowanego aplikanta wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 projektowanej ustawy. Jednocześnie przewiduje się nałożenie na Krajową Radę Sądownictwa obowiązku niezwłocznego zawiadomienia Sądu Najwyższego o złożeniu ww. wniosku w celu wyeliminowania sytuacji, w której Sąd Najwyższy nie miałby informacji o złożeniu tego wniosku, a w konsekwencji o utracie mocy uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie wyrażenia sprzeciwu wobec mianowania egzaminowanego aplikanta na stanowisko asesora sądowego wyłącznie z powodu posiadania obywatelstwa innego państwa. Ponadto proponuje się wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą osoba, której Krajowa Rada Sądownictwa na podstawie ust. 3 wyraziła zgodę na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa, będzie mogła zostać powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego i innych stanowiskach sędziowskich, których dotyczy wymóg posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego. Z kolei wobec asesora sądowego, który został mianowany na to stanowisko po złożeniu dokumentów potwierdzających podjęcie czynności zmierzających do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa i w dniu złożenia wniosku o powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego nie spełnia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, Krajowa Rada Sądownictwa będzie mogła podjąć uchwałę o przedstawieniu wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego, jeżeli po zapoznaniu się z informacjami dotyczącymi przebiegu postępowania zmierzającego do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa stwierdzi, że brak spełnienia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego nie wynika z okoliczności leżących po stronie osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego sądu rejonowego.

6. **Zaproponowano przesunięcie terminu ogłoszenia wykazu wolnych stanowisk asesorskich do dnia rozpoczęcia ustnej części egzaminu sędziowskiego.** Przedmiotowa nowelizacja pozwoli na zwiększenie puli wolnych stanowisk asesorskich przewidzianych dla egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej przez wprowadzenie do ww. wykazu stanowisk zwalnianych w dłuższym okresie. Umożliwi to sprawniejsze reagowanie na potrzeby związane z pojawiającymi się brakami kadrowymi.
7. W projekcie przewiduje się zmianę art. 37b ust. 1 pkt 1 ustawy o KSSiP. Zmiana ta ma na celu **doprecyzowanie daty ukończenia 40. roku życia przez kandydata na uzupełniającą aplikację prokuratorską.** Z uwagi na to, że konkurs na uzupełniającą aplikację prokuratorską ma dwa etapy (egzamin ustny oraz ocena pracy na dotychczasowym stanowisku), proponowana zmiana spowoduje uniknięcie ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych w ww. zakresie. Zaproponowana treść przepisu koreluje z art. 17 ust. 3 pkt 1 ustawy o KSSiP, zgodnie z którym w ogłoszeniu o naborze na aplikację sędziowską i aplikację prokuratorską podaje się termin przeprowadzenia konkursu.
8. Projektowana zmiana treści art. 40b ust. 1 i 2 ustawy o KSSiP jest podyktowana koniecznością **zapewnienia przerwy od obowiązków aplikacyjnych w toku każdego roku aplikacji.** Taka przerwa będzie sprzyjała regeneracji sił aplikantów i przyczyni się do lepszego przyswajania przez nich wiedzy oraz łatwiejszego nabywania umiejętności zawodowych. Dla osiągnięcia tego celu wystarczający jest coroczny trzytygodniowy okres wakacyjny. **Po wprowadzeniu proponowanej nowelizacji łączny czas wolny od zajęć i praktyk w czasie aplikacji byłby zbliżony do obecnie przewidzianego, jednakże przypadłaby w takim samym wymiarze w każdym roku trwania aplikacji.** Takie rozwiązanie nie spowoduje uszczerbku dla realizacji programu aplikacji. Ponadto zapewni ono równomierne rozłożenie czasu wypoczynku w toku całej aplikacji. Postulowana zmiana art. 40b ust. 2 ma charakter porządkujący.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na szczegółowość projektowanej regulacji odstąpiono od prowadzenia analiz prawno-porównawczych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Aplikanci aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej	906 – dane za 2019 r.	KSSiP	Konieczność złożenia oświadczenia na piśmie o posiadaniu wyłącznie obywatelstwa polskiego albo o posiadaniu także obywatelstwa innego państwa. Uregulowanie kwestii związanej z czasem wolnym od zajęć i praktyk należnych aplikantom. Zwrot pobranego stypendium w sytuacji niespełnienia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego. W stosunku do aplikantów, którzy rozpoczęli aplikację sędziowską albo aplikację prokuratorską przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy,

			<p>nie będzie podstaw do żądania zwrotu stypendium.</p> <p>Możliwość złożenia wniosku do Krajowej Rady Sądownictwa o wyrażenie zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa (dot. aplikantów aplikacji sędziowskiej albo aplikacji prokuratorskiej, którzy rozpoczęli aplikację przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy i w chwili przedstawienia propozycji dokonania wyboru stanowiska asesora sądowego nie spełniają wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego).</p> <p>Możliwość objęcia urzędu sędziego przez osoby, którym Krajowa Rada Sądownictwa wyraziła zgodę na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa oraz przez osoby, które pomimo przedstawienia Krajowej Radzie Sądownictwa dokumentów potwierdzających podjęcie czynności zmierzających do zrzeczenia się obywatelstwa innego państwa, w chwili złożenia wniosku o powołanie na stanowisko sędziego nie spełniają wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego.</p>
Kandydaci na aplikację uzupełniającą prokuratorską	<p>3 224</p> <p>– łączna liczba referendarzy i asystentów sędziego, którzy posiadają co najmniej dwuletni staż pracy na danym stanowisku oraz nie ukończyli 40. roku życia</p> <p>– stan na dzień 20.09.2019 r.</p>	Ministerstwo Sprawiedliwości	Doprecyzowanie określenia daty ukończenia 40. roku życia przez kandydata na uzupełniającą aplikację prokuratorską.
Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury	1		Wskazanie przez Dyrektora KSSiP terminu wolnych dni od zajęć i praktyk w pierwszym, drugim i trzecim roku odbywania aplikacji sędziowskiej albo aplikacji prokuratorskiej.
Krajowa Rada Sądownictwa Prokurator Generalny	2		<p>Rozpatrywanie wniosków o wyrażenie zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa.</p> <p>Podjęcie uchwały w sprawie złożonego przez aplikanta wniosku o wyrażenie zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa, w terminie dwóch miesięcy od dnia wpływu wniosku.</p> <p>Nałożenie obowiązku ws. niezwłocznego zawiadomienia Sądu Najwyższego o złożeniu wniosku o wyrażenie zgody na zajmowanie stanowiska asesora sądowego pomimo posiadania obywatelstwa innego państwa.</p>
Minister Sprawiedliwości	1		Ogłoszenie, w drodze zarządzenia, wykazu wolnych stanowisk asesorskich przewidzianych dla egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej zawierający informacje o

wydziałach, do których stanowiska te zostały przydzielone.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz przepisami uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.). W ramach konsultacji publicznych projekt został przekazany do Prezesów Sądów Apelacyjnych, Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA, Porozumienia Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych, Stowarzyszenia Sędziów THEMIS, Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Polsce, Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”, Stowarzyszenia Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Niezależnego Stowarzyszenia Prokuratorów „Ad Vocem”, Stowarzyszenia Prokuratorów „Lex Super Omnia”, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych, Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Uwagi zgłosił Prezes Sądu Okręgowego w Łodzi. Uwaga dotyczyła treści art. 37b ust. 1 pkt 1 ustawy o KSSiP. Wskazano, że zasadne byłoby przesunięcie granicy wieku osób, które mogą ubiegać się o przyjęcie na aplikację uzupełniającą sędziowską, z 40 lat do 32 lat. Podniesiono, że określenie granicy wieku na 40 lat nie przyczyni się do zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu kadry orzecznictwa.

Odnosząc się do zgłoszonej uwagi, należy wskazać, że przedmiotem projektowanych zmian nie było ustalenie granicy wieku osób, które mogą ubiegać się o przyjęcie na aplikację uzupełniającą sędziowską, a jedynie doprecyzowanie przepisu art. 37b ust. 1 pkt 1 ustawy o KSSiP w zakresie daty ukończenia 40. roku życia przez kandydata na uzupełniającą aplikację prokuratorowską, z uwagi na dwuetapowość tego konkursu. W związku z tym propozycja nie mogła zostać uwzględniona w ww. projekcie.

Krajowa Rada Sądownictwa w dniu 22 kwietnia 2020 r. wydała pozytywną opinię o projekcie. Równocześnie zgłosiła uwagę, zgodnie z którą w odniesieniu do spraw dotyczących nominacji na stanowisko asesora sądowego, wszczętych i niezakończonych prawomocnie przed dniem wejścia w życie opiniowanego projektu, proponowane przepisy przejściowe nasuwają wątpliwości interpretacyjne. Wystarczające byłoby przyjęcie, że dla tej kategorii spraw złożenie wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 w określonym terminie po wejściu w życie nowelizacji, skutkuje ponownym rozpatrzeniem sprawy na podstawie przepisów w ich nowym brzmieniu.

Zdaniem projektodawcy, wprowadzenie regulacji w kształcie zaproponowanym przez Krajową Radę Sądownictwa mogłoby budzić wątpliwości co do etapu, na jakim ww. przepis ma mieć zastosowanie. Przede wszystkim nie ma pewności, w jaki sposób tak ukształtowany przepis byłby stosowany w praktyce.

Z kolei rozwiązania przewidziane w projekcie w sposób niebudzący wątpliwości wskazują, że z chwilą złożenia wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 projektu, traci moc uchwała KRS w zakresie zgłoszenia sprzeciwu wobec mianowania aplikanta na stanowisko asesora wyłącznie z powodu posiadania obywatelstwa innego państwa, natomiast jeżeli sprawa będzie na etapie Sądu Najwyższego, wówczas postępowanie zostanie umorzony, co w konsekwencji spowoduje otwarcie możliwości ponownego rozpoznania sprawy przez KRS, tym razem w oparciu o nowe przepisy.

Z powyższych względów uwaga Krajowej Rady Sądownictwa nie została uwzględniona.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													

JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Wprowadzenie projektowanych przepisów nie generuje dodatkowych skutków finansowych dla sektora finansów publicznych.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń												
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-				
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	-	-	-	-	-	-	-				
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, z późn. zm.).										
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Brak wpływu.										
Niemierzalne												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne i osoby starsze.											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu												
☒ nie dotyczy												
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).						☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy						
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:						☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:						

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Projektowane zmiany nie wpłyną na zmianę obciążeń regulacyjnych.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowane zmiany nie wpłyną na zmianę obciążeń regulacyjnych.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się wejście w życie ustawy po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efekty wejścia w życie projektowanej ustawy będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

Warszawa, dnia 19 sierpnia 2020 r.

MINISTER DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ

Konrad Szymański

Sygn. KPDPUE.920.102.2020.JS(9)
dot.: RM-10-67-20

Pan Łukasz Schreiber
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Konrad Szymański
Minister do Spraw Unii Europejskiej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości